Civic Belarus

VÝROČNÍ ZPRÁVA **2014**

Občanské Bělorusko
Грамадзянская Беларусь

Obsah:

Slovo ředitelky 2
Události roku 2014 3
Naše projekty 5
Jak se zapojit 7
Hospodaření v roce 2014 8

Petruška Šustrová
Předsedkyně správní rady
Občanské Bělorusko

Vážení přátelé,

Hlavní pozornost světových médií i veřejnosti se už mnoho měsíců upírá na Ukrajinu, na Krym, na Rusko, anebo na Řecko či na Islámský stát. Bělorusko, kde se zdánlivě nic dramatického neděje, pochopitelně není v centru pozornosti, slovo „Minsk" se objevilo toliko v souvislosti se schůzkou evropských státníků, na níž se jednalo o Ukrajině.

To ovšem neznamená, že to, co se děje v Bělorusku, není důležité. Režim prezidenta Lukašenka měl z ukrajinské krize a války nepřímý prospěch: běloruští občané soudí, že diktatura je lepší než válka, a západní představitelé pokládají Alexandra Lukašenka do jisté míry za spojence. Obé se dá pochopit, například proto, že Lukašenko je ochoten na nátlak i propustit své politické vězně.

Přesto nesmíme zapomínat, že Bělorusko není demokratická země, že stále připomíná někdejší normalizační Československo: v ulicích nejezdí tanky, státní aparát své politické odpůrce nevraždí, a na běžné procházce ulicemi běloruských měst člověk na žádný odpor proti režimu nenarazí. Většina Bělorusů si život v demokratické zemi neumí ani pořádně představit – na cestování nemají a sdělovací prostředky jim lžou. Stačí trochu sledovat třeba běloruskou televizi, abychom se setkali s lživou propagandou, stačí si obstarat informace o výuce ve školách nebo věnovat pozornost médiím, a vidíme, že je to falešný klid – „soft" diktatura.

A právě o to, aby se podařilo tento stav změnit, jde našemu Občanskému Bělorusku. Nemůžeme samozřejmě běloruský režim svrhnout ani změnit, ale můžeme pomáhat těm, kdo ho změnit chtějí, ať jsou to učitelé, obhájci lidských práv nebo třeba budovatelé cyklostezek. Bez vaší pomoci – dobrovolnické, finanční nebo inspirativní – bychom mohli stěží vyvíjet činnost. Proto vás k této pomoci vyzýváme a děkujeme vám za ni. Vítáme každou vaši iniciativu a děkujeme vám za ni.

Události roku 2014

Lidská práva

Největším úspěchem mezinárodního společenství a jeho tlaku na běloruský režim se v roce 2014 stalo propuštění ředitele běloruské lidskoprávní organizace Viasna, Alese Bialiackého. Tento nositel několika mezinárodních ocenění, včetně ceny Václava Havla za lidská práva, který byl zároveň nominován na Nobelovu cenu míru, byl propuštěn 21. června 2014 téměř po třech letech v běloruském vězení. Bialiacki byl oficiálně odsouzen na čtyři a půl roku za politicky motivované obvinění z daňových úniků. Bialiackého propuštění, jakkoliv radostné, však nelze přeceňovat. Nejen že zůstal jediným propuštěným politickým vězněm, ale ani na něj nenavázaly žádné hlubší a systematičtější změny prodemokratického charakteru ve vztahu k občanské společnosti, politickým vězňům či lidskoprávním aktivistům. Tento vzácný moment tak lze spíše vnímat jako pokus Lukašenkova režimu získat určité sympatie a následné výhody v jednání se zeměmi Evropské Unie a USA.

V roce 2014 se Občanské Bělorusko i nadále věnovalo podpoře osob perzekvovaných běloruským režimem. Otevřená podpora mezinárodního společenství je důležitá zejména v kontextu konkrétních represí. Prohlášení, dopisy a petice zasílané ze zahraničí běloruským úřadům i politickým vězňům a jejich rodinám nejenže dokážou přinést morální podporu perzekvovaným osobám, ale rovněž pomáhají stanovovat mantinely režimu, který by bez mezinárodní pozornosti mohl být vůči svým oponentům ještě výrazně tvrdší.
Občanské Bělorusko spravuje veřejnou sbírku, díky níž může podporovat osoby perzekuované režimem i jejich rodiny. Pomoci jim můžete i Vy libovolnou částkou zaslanou na účet: 2900120912/2010.

V běloruských věznicích v loňském roce i nadále zůstávaly desítky občanskoprávních a lidskoprávních aktivistů a 6 oficiálně uznaných politických vězňů. Podle organizace Viasna bylo za loňský rok na základě politicky motivovaných administrativně uložených trestů uvězněno celkem 88 Bělorusů. Z toho minimálně 38 aktivistů bylo preventivně umístěno do detenčních zařízení před začátkem MS v ledním hokeji, které se v Minsku konalo od 9.-25. Května 2014. Podobným způsobem byly z Minsku „odklizeny" desítky až stovky sociálně slabých, prostitutek a bezdomovců, kteří by mohli narušovat idealizovaný obraz běloruského hlavního města v průběhu světového šampionátu.

Ještě před začátkem MS v ledním hokeji OB společně s Amnesty International uspořádalo akci, kdy v průběhu zápasu hokejové KHL mezi pražským Lvem a Dynamem Minsk, na tribuně vystoupili aktivisté ve vězeňských mundúrech se jmény politických vězňů a sloganem „Chceme do hry!"

V průběhu šampionátu pak OB společně s dalšími lidskoprávními organizacemi přichystalo osvětovou kampaň, s názvem „Fandím lidským právům", jež měla za cíl poukázat na nedemokratické praktiky současného běloruského režimu.

Trest smrti

Navzdory tlaku mezinárodního společenství a mnoha humanitárních a lidskoprávních organizací z celého světa je v Bělorusku i nadále uplatňován trest smrti. V roce 2014 byli podle oficiálních informací popraveni 3 vězni. Kolik jich ještě bude?

Svůj odpor proti tomuto trestu můžete dát najevo: http://dp.spring96.org/en ?

Naše projekty

Fungující občanská společnost představuje jeden z klíčových faktorů pro zahájení pozitivních změn v zemi a zejména pro jejich správný průběh a udržitelnost. Občanský sektor v Bělorusku se kvůli legislativním překážkám nemůže svobodně rozvíjet. Stát totiž podporuje pouze prorežimní organizace, které jsou svou činností poplatné stávající moci. Ostatní nevládní organizace se často nemohou zaregistrovat, a proto nemohou získat legální statut a prostředky na svoji činnost.
Občanské Bělorusko v roce 2014 realizovalo řadu projektů, jejichž cílem byla podpora a rozvoj občanské společnosti:

Veřejná sbírka

Občanské Bělorusko spravuje veřejnou sbírku, díky níž podporuje osoby perzekuované režimem a jejich rodinné příslušníky. Libovolnou částku, jednorázově i pravidelně, můžete poukázat na 2900120912/2010.

Podpora novinářů

V posledních letech se zintenzivňují represe proti novinářům, kteří pracují pro zahraniční média. Novináři jsou často zastrašováni s cílem zabránit jim v získávání objektivních informací o aktuálních tématech, která jsou důležitá pro běloruskou společnost. Tito novináři jsou však často jediní, kdo píší o tématech jako je korupce a rozkrádání státního majetku, o problematice LGBT komunity v Bělorusku, ekonomických problémech a porušování lidských práv. V Indexu svobody médií, který každoročně připravuje organizace Reportéři bez hranic, se v roce 2014 Bělorusko umístilo na 157. místě ze 180 zemí světa mezi zeměmi jako je Pákistán a Svazijsko.
Odkaz: http://rsf.org/index2014/en-index2014.php

Občanské Bělorusko se v roce 2004 stalo jedním ze spoluzakladatelů Evropského rádia pro Bělorusko (nyní Euroradio), které sídlí ve Varšavě. Stanice je zaměřena na mladé posluchače (18 – 35 let), proto kromě zpravodajství a publicistiky v běloruštině nabízí kvalitní hudební program (včetně české hudby) a podílí se na řadě akcí zaměřených na podporu běloruských nezávislých kapel, z nichž některé jsou v nemilosti režimu. V programu rádia nechybějí autorské pořady věnované různým hudebním žánrům, rozhovory s hosty a soutěže pro posluchače. Podle posledních průzkumů poslouchá v Bělorusku tuto stanici téměř 450 000 lidí.

.

Podpora občanské společnosti

Občanské Bělorusko se i nadále podílí na rozvoji občanské společnosti v Bělorusku. Takto se nám podařilo navázat spolupráci s dvěma desítkami iniciativ. Podpora je nejčastější pomocí tréninků s místními i zahraničními odborníky, konzultací a setkávání s experty z oblastí, které jsou pro tyto iniciativy důležité, díky čemuž se jejich práce stává udržitelnější a může lépe reagovat na potřeby cílových skupin, na něž se iniciativy zaměřují. Díky tomu mohou tyto iniciativy měnit život ve svém okolí k lepšímu v oblastech, jako jsou ochrana historických památek, boj za práva pacientů či zdravotně postižených, ochrana životního prostředí a lidských práv či například práva studentů. Dalším iniciativám jsme pak pomohli realizovat 8 projektů v jejich komunitách.

Debatní soutěže, kterou Občanské Bělorusko pomáhá organizovat na středních školách, se zúčastnilo přes 160 běloruských studentů, kteří kromě soutěžení v umění argumentace a prezentace svých názorů, měli možnost realizovat i vlastní miniprojekty, do kterých bylo nakonec zahrnuto dalších 250 studentů, učitelů, knihovníků a dobrovolníků.

Evropská dobrovolná služba

V roce 2014 Občanské Bělorusko přijalo dva dobrovolníky z Běloruska, kteří skrze praxi v neziskovém sektoru získávali cenné zkušenosti, které budou moci využít po svém návratu do Běloruska. Projekt byl podpořen v rámci programu Mládež v akci.
http://www.mladezvakci.cz/

V roce 2014 nás podpořili:

TRANSITION

NED National Endowment for Democracy
Supporting freedom around the world

Kingdom of the Netherlands

GŘ pro vzdělávání a kulturu
Program „Mládež v akci“

Jak se zapojit

Staňte se dobrovolníky

Zapojte se do činnosti Občanského Běloruska v rámci České republiky nebo vycestujte do Běloruska na krátkodobý či dlouhodobý dobrovolnický projekt. Způsobů jak pomoci je celá řada. Bližší informace Vám rádi poskytneme na: info@civicbelarus.eu

Přijměte dobrovolníka z Běloruska

Tamní neziskový sektor má jen omezený prostor pro rozvoj. Dobrovolník z Běloruska se ve Vaší organizaci nebo ve Vašem úřadě může naučit mnohé, co bude moci přenést a zrealizovat ve své organizaci v Bělorusku.

Udělejte společný projekt

Máte nápad jak podpořit rozvoj občanské společnosti v Bělorusku? Pomůžeme zajistit kontakty na běloruské organizace, které se zabývají podobnými projekty jako Vy.

Napište politickým vězňům

Běloruský režim protiprávně zadržuje více než desítku politických vězňů. Běloruský právní systém je snadno zneužitelný ke kriminalizaci odpůrců režimu. Ti se pak mohou dostat do vězení na základě vykonstruovaných soudních procesů. Aktuální seznam a adresy běloruských politických vězňů je k dispozici na stránkách http://odvahubelorusum.cz

Podpořte sbírku na podporu osob pronásledovaných režimem

Občanské Bělorusko spustilo v roce 2011 veřejnou sbírku na podporu politických vězňů, jejich rodin a osob pronásledovaných režimem.

O využití sbírky spolurozhodují členové Občanského Běloruska, běloruské lidskoprávní organizace a sdružení rodin politických vězňů.

Hospodaření v roce 2014

Náklady	
Evropské náklady pro Běloruské rádio	3 471 358Kč
Přímá podpora rozvoje občanské společnosti v Bělorusku	1 343 213 Kč
Koordinace, organizace a asistence projektů, lektorné, materiální a technické zabezpečení	398 025 Kč
Cestovné pro partnery, experty a zaměstnance	430 601 Kč
Náklady na stáže	125 245 Kč
Administrativní náklady	31 559Kč
Místní cestovné pro běloruské účastníky	118 688 Kč
Drobný hmotný majetek do 40 000 Kč	1 0 Kč
Náklady na semináře, konference a workshopy	140 634 Kč
Pronájem kanceláře ČR	94 997 Kč
Cestovné pro běloruské účastníky	238 202Kč
Ekonomické poradenství	78 168 Kč
Překlady a tlumočení	27 285 Kč
Kurzové ztráty	11 375 Kč
Telefon, internet	12 197 Kč
Bankovní poplatky	13 848 Kč
Kancelářské potřeby a drobný materiál	5 591 Kč
Kopírování, tisk	5 562 Kč
Inzerce, reklama, web	34 500 Kč
Členské příspěvky DEMAS	5 000 Kč
Mzdové náklady DPP	5 300 Kč
Náklady na reprezentaci	0 Kč
Jiné ostatní náklady	193983 Kč
Audit	10 000 Kč
Celkem	**6 790 231 Kč**
Výnosy	
MZV	5 192 500 Kč
NED	882 485Kč
MATRA	248 398Kč
EVS	131 645 Kč
Dary	13 713 Kč
Kurzové zisky	9 401 Kč
Úroky	15 Kč
Jiné výnosy	310 279 Kč
Celkem	**6 788 436 Kč**